

§ 50

**Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
Ilkka Taipaleen ym. valtuustoaloitteesta koskien aikaisimpina vuosina tehtyjä toteutumattomia aloitteita (kohdat 40, 41 ja 42)**

HEL 2017-004749 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Tangolava Helsingin keskusta-alueelle (kohta 40.)

Aloitteessa esitetään, että Helsingin keskeiselle paikalle perustettaisiin tangolava. Lautakunta pitää tärkeänä, että tango- ja paritanssikulttuuri voivat hyvin kaupungissamme. Samaan aikaan lautakunnan näkemys on, että aina, kun mahdollista, kulttuuriset hankkeet toteutetaan olemassa olevaa tai joka tapauksessa syntyvää infrastruktuuria ja erilaisia kumppanuushankkeita hyväksikäyttäen.

Helsingissä on keskeisellä paikalla sekä määrällisesti että laadullisesti jonkin verran alikäytettyjä paikkoja. Espan lava sopisi myös tangotaitteen ja paritanssin paikaksi vain lisäämällä lavan eteen tanssiparketti, joka oikein suunniteltuna ei vaikeuttaisi lavan muuta toimintaa. Esplanadin puiston kehittämisperiaatteista on tehty ensimmäiset luonnokset kaupunkiympäristön toimialalla. Tulevan puistoremontin keskeisiä kulttuurisia kysymyksiä tulee olemaan suojeluperiaatteiden ja toiminnallisuuden yhdistäminen. Lautakunta katsoo, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan osaamista tulee käyttää suunnittelussa hyväksi aikaisessa vaiheessa ja laajasti.

Töölönlahden eteläosien puistosuunnitelmassa kehitetään Sanomatalon, Kiasman, keskustakirjasto Oodin ja Musiikkitalon rajaamaa Makaasiinipuiston ja Kansalaistorin aluetta. Suunnitelma on tarkoitettu viimeistellään syksyn 2017 aikana rakentamisen alkaessa 2018 syksyllä. Alueelle on tulossa tapahtumasähkö- ja vesipisteiden lisäksi myös paviljonkilava. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ei ole ollut mukana alueen suunnittelussa. On kuitenkin oletettavaa, että sekä alueen tapahtumakantaa että paviljonkilavan toimintaa tullaan mahdollistamaan – jopa koordinoimaan – toimialalta. Paviljonkilavan konseptia suunniteltaessa tulee tutkia myös tangomusiikin ja paritanssin toimintaedellytyksiä.

Kulttuurin tuottaminen maksaa rahaa vaikka sitä tehtäisiin kumppanuuksiin ja vapaaehtoistyöhönkin perustuen. Espan lavan toiminnallinen budjetti on ilman henkilöstökuluja vuodessa noin 40 000 euroa. Panostuksen kaksinkertaistaminen mahdollistaisi nykyistä merkittävästi

kunnianhimoisemman ohjelmiston tuotannon. Tällainen varojen allokointi on toimialan sisäisesti päätettävä asia.

Töölönlahden paviljonkilavan resursoinnista ei ole varmuutta. Näin ollen toiminnan resursointi tulee suunnitella kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla. Resursointikysymyksenkin selvittämiseksi on tärkeää saada toimialojen välinen yhteistyö tässä projektissa toimivaksi. Lautakunta pitää tärkeänä, että kaupunkiympäristön toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteistyötä kehitetään tapahtumapaikkojen suunnittelussa, jotta hankkeissa otetaan paremmin huomioon taiteen ja kulttuurin tarpeet.

Valtakunnallinen mielisairaalamuseo (kohta 41.)

Nikkilän sairaalan museokokoelma kertoo koskettavasti paitsi Helsingin kaupungin ja psykiatrisen hoidon historiasta, myös laajemmin yksilöiden ja yhteiskunnan välisten suhteiden muuttumisesta viimeisten sadan vuoden aikana. Nikkilän sairaalan lähes 10 000 objektin kokoelma siirtyi kaupunginmuseolle kaupunginhallituksen päätöksellä vuonna 1999. Helsingin kaupunki ei tuolloin eikä myöhemmin ole nähnyt perustelluksi perustaa erillistä sairaalamuseota.

Kokoelman perustan muodostavat vapaasti tai ohjatussa taideterapiassa tehdyt potilastyöt. Potilastöiden kokoelma on sekä määrällisessä että ajallisessa laajuudessaan ainutlaatuinen. Lisäksi kokoelmaan kuuluu otos sairaalaesineistöä. Säilytettävä arkistoaineisto on siirretty Helsingin kaupunginarkistoon. Valokuvat ovat kaupunginmuseon kuva-arkistossa. Kokoelman julkista esittämistä rajoittavat yksityisyyden suojan vaatimukset, koska kyse on mielisairaalapotilaiden elämästä ja heidän taideteoksistaan.

Helsingin kaupunginmuseo myöntää Nikkilän sairaalan kokoelmasta lainoja ja vastaa sitä koskeviin asiakaskyselyihin ja tutkimuspyyntöihin jatkuvasti. Mikäli aloitteessa esitetty valtakunnallinen museo perustettaisiin, kaupunginmuseo sitoutuu lainaamaan kokoelmiaan myös sille edellyttäen, että lainausehdot täyttyvät.

Museokokoelmien luonteeseen kuuluu, että kokoelmasta vain pieni osa on näytteillä ja huomattavasti suurempi osa säilytettävänä kokoelmakeskuksessa. Kokoelmakeskuksessa objektit ovat yleisölle näkymättömissä, mutta tutkijoiden ja konservattoreiden ulottuvilla: esineitä luetteloidaan ja tutkitaan, huolletaan ja konservoidaan. Helsingin kaupunginmuseon kokoelmat on muutettu uuteen kokoelmakeskukseen vuosina 2015–16. Kaupunginmuseo edellytykset jatkaa työtä Nikkilän kokoelman esittämiseksi ja säilyttämiseksi museologisten vaatimusten mukaisesti ovat siksi aikaisempaa paremmat.

03.10.2017

Nikkilän sairaalan kokoelman saavutettavuus paranee ratkaisevasti vuonna 2018, kun kaupunginmuseo julkaisee suomalaisten arkistojen, kirjastojen ja museoiden yhteisessä hakupalvelussa FINNAssa otoksen potilastöistä.

Aloitteen esitys valtakunnallisen mielisairaalamuseon perustamisesta ei kuulu Helsingin kaupungin eikä kaupunginmuseon tehtäviin eikä toimivaltuuksiin. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää valtakunnalliset erikoismuseot Museoviraston esityksestä. Museolaki (729/1992) ja museoasetus (1192/2005, 456/2013) määräävät valtakunnallisten erikoismuseoiden tehtävät.

Museon perustaminen ja ylläpito vaatii omistajataholta pitkäjänteistä sitoutumista. Näyttelytoiminnan lisäksi museotyö edellyttää mm. asiakaspalvelua ja pedagogista toimintaa sekä kokoelmanhallintaa. Resursseja on tarjolla rajallisesti. Vapaaehtoisvoimin hoidettujen museoiden ongelmana on usein jatkuvuuden turvaaminen ja museon sekä kokoelman ylläpito perustamisvaiheen alkuinnostuksen jälkeen.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseona Helsingin kaupunginmuseon tehtävänä on ohjata ja koordinoida museotoimintaa alueellaan. Pelkätään Helsingissä on jo useita museoita ja kokoelmia, jotka tallentavat terveydenhoidon historiaa (esim. Diamus eli Helsingin Diakonissalaitoksen museo ja Hoitotyön koulutuksen museo). Ammatillisista museoista Helsingin yliopistomuseo tallentaa terveydenhuollon historiaan liittyvää esineistöä. Uuden museon perustaminen ei Helsingin kaupunginmuseon näkemyksen mukaan vaikuta perustellulta alueella, jossa on jo useita saman sektorin kokoelmia ja museoita.

Julkisiin liikennevälineisiin lukemista (kohta 42.)

Helsingin kaupunginkirjastolla on melko tiheä kirjastoverkko jonka turvin tarjotaan luettavaa ympäri kaupunkia. Lukuvinkejä löytyy myös verkkokirjastosta helmet.fi. Sieltä on pääsy myös kirjaston e-aineistoon. Voi siis hyvinkin olla, että padeja ja kännyköitä hipelöivät kansalaiset lukevat yhä kasvavan e-kirjastomme teoksia.

Kampanjaluontoisesti ja yhteistyössä muiden kulttuuritoimijoiden kanssa on joukkoliikenteen sähköisillä ilmoitustauluilla esitelty etenkin nykyyrunoutta ja aforismeja matkustajien iloksi.

Tässä vaiheessa kun Helsingin kaupunginkirjasto valmistautuu keskustakirjasto Oodin avautumiseen ja aluekirjastojen palvelun laadun yhä korkeampaan tasoon, emme ryhdy laajentamaan paperimuotoisen kokoelman tarjontaa joukkoliikennevälineisiin.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

Postiosoite
PL 4800
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
liikuntavirasto@hel.fi

Käyntiosoite
Paavo Nurmen kuja 1 C
Helsinki 25
<http://www.hel.fi/liikunta>

Puhelin
+358 9 310 8771
Faksi
+358 9 310 87770

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

03.10.2017

Asia/3

Tommi Laitio

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuuripalvelupäällikkö, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Elina Kallio, intendentti, puhelin: 310 71555
elina.kallio(a)hel.fi

Ihamäki Saara, aluekirjastopalvelujen johtaja, puhelin: 310 85503
saara.ihamaki(a)hel.fi

Pekka Sihvonen, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 89034
pekka.sihvonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Taipale Ilkka ym. valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 24
- 2 Allekirjoitettu Taipale Ilkka ym. valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 6.10.2017 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Ilkka Taipaleen ja neljäntoista muun valtuutetun allekirjoittamasta valtuustoaloitteesta (Kvsto 9.4.2017) koskien Taipaleen aikaisimpina vuosina tekemiä toteutumattomia aloitteita. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta lausuu kohdista 40–42, Tangolava Helsingin keskusta-alueelle, Valtakunnallinen mielisairaalamuseo ja Julkisiin liikennevälineisiin lukemista. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä.

Valtuustoaloitteesta on pyydetty lausuntoa myös kaupunkiympäristölautakunnalta, kasvatus- ja koulutuslautakunnalta sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalta.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuuripalvelupäällikkö, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Elina Kallio, intendentti, puhelin: 310 71555

03.10.2017

elina.kallio(a)hel.fi
Ihamäki Saara, aluekirjastopalvelujen johtaja, puhelin: 310 85503
saara.ihamaki(a)hel.fi
Pekka Sihvonen, kehittämisspäälikkö, puhelin: 310 89034
pekka.sihvonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Taipale Ilkka ym. valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 24
- 2 Allekirjoitettu Taipale Ilkka ym. valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano